

รายวิชา วิทยาการคำนวณ

รหัสวิชา ว22104 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การโปรแกรม

เรื่อง การออกแบบและเขียนโปรแกรม ที่มีฟังก์ชัน (2)

ครูผู้สอน ครูเจนจิรา โคตรวงศ์

8/24/2025

การออกแบบและเขียนโปรแกรม ที่มีฟังก์ชัน (2)

6/24/2025

ทบทวน ใบกิจกรรมที่ 1

เรื่อง แบบไหน ใครดีกว่า

ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง แบบไหน ใครดีกว่า
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การโปรแกรม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง การออกแบบและเขียนโปรแกรมที่มีฟังก์ชัน
รายวิชา วิทยาการคำนวณ รหัสวิชา ว22104 ภาคเรียนที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

สมาชิกกลุ่มที่ .....

1. ชื่อ - นามสกุล..... เลขที่..... 2. ชื่อ - นามสกุล..... เลขที่.....
3. ชื่อ - นามสกุล..... เลขที่..... 4. ชื่อ - นามสกุล..... เลขที่.....

คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนหาคำตอบของนิพจน์ต่อไปนี้ ภายในกลุ่มจะแบ่งเป็นกลุ่มย่อย เพื่อดำเนินการ ดังนี้

1.1 กลุ่มย่อย A มีสมาชิก 2 คนทำหน้าที่ช่วยกันอ่านโจทย์และหาคำตอบทุกข้อโดยทำตามลำดับ

1.2 กลุ่มย่อย B มีสมาชิก 4 คน และมีหน้าที่ดังนี้

คนที่ 1 เป็นคนอ่านโจทย์แต่ละข้อ และแบ่งหน้าที่ให้คนที่ 2-4 ปฏิบัติตามหน้าที่

คนที่ 2-4 ทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

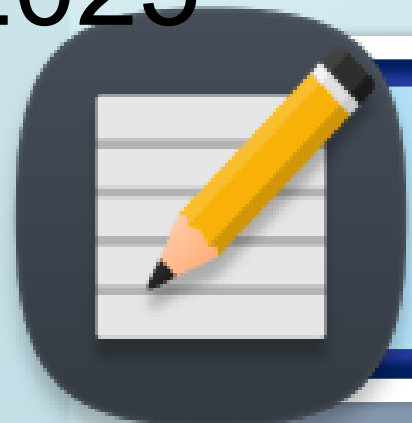
กลุ่ม A			กลุ่ม B		
ข้อที่	นิพจน์	คำตอบ	ข้อที่	นิพจน์	คำตอบ
1	$10 + 12$		1	$11 + 13$	
2	$11 + 23$		2	$13 + 21$	
3	$2 * 3$		3	$4 * 3$	
4	$2 * 9$		4	$3 * 5$	
5	$11 - (\text{คำตอบในข้อ 3})$		5	$22 - (\text{คำตอบในข้อ 3})$	
6	$14 + 24$		6	$10 + 17$	
7	$24 + 11$		7	$25 + 12$	
8	$10 - (\text{คำตอบในข้อ 5})$		8	$63 - (\text{คำตอบในข้อ 5})$	

ใบกิจกรรมที่ 1

เรื่อง แบบไหน ใครดีกว่า

สามารถดาวน์โหลดใบงานและใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th

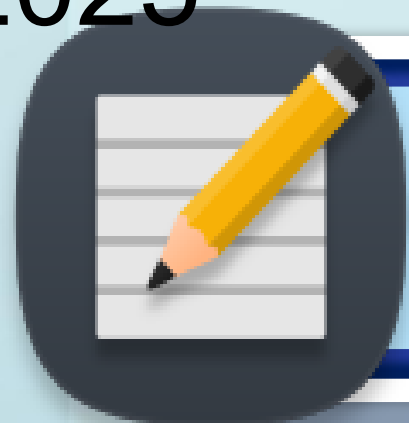

สรุปแนวคำตอบใบกิจกรรม (เพิ่มเติม)

จากการทำงานในข้อที่ 1 กลุ่มย่อยใดทำงานเสร็จก่อน
เพราะเหตุใด

กลุ่ม B เพราะมีการแบ่งงานกันทำหลาย ๆ คน และ
ทำพร้อม ๆ กัน ทำให้ปริมาณงานที่ทำในแต่ละคน
มีไม่มาก และทำงานเร็วในเวลาที่รวดเร็วกว่า กลุ่ม A

สรุปแนวคำตอบใบกิจกรรม (เพิ่มเติม)

ถ้าปรับปรุงการทำงานของกลุ่มที่ทำงานเสร็จช้า
จะมีวิธีดำเนินการอย่างไร

กลุ่ม A ต้องเพิ่มความเร็วในการทำงานให้มากขึ้น
อย่างไรก็ตาม หากกลุ่ม A ไม่สามารถเพิ่มความเร็ว
ในการทำงานมากพอก็ยังคงทำงานสำเร็จช้ากว่ากลุ่ม B

สรุปบทเรียน

จากการทำกิจกรรมที่ 1 เรื่อง แบบไหนไหน ใครดีกว่า
เปรียบเสมือนการใช้ฟังก์ชัน (function)
หรือโปรแกรมย่อย (subroutine)

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์และกำหนดฟังก์ชันการทำงาน
จากสถานการณ์ที่กำหนด
2. ออกแบบและเขียนโปรแกรมที่มีการใช้ฟังก์ชัน⁸
3. เห็นประโยชน์การแก้ปัญหาด้วยการใช้ฟังก์ชัน

การแก้ปัญหาด้วย Scratch

ช่วยให้ผู้ใช้ได้เรียนรู้และแก้ปัญหาด้วยวิธีที่น่าสนใจ สามารถนำโปรแกรม Scratch มาใช้สร้างสื่อ เกม และแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ง่าย รวดเร็ว ช่วยให้
นักเรียนได้ฝึกคิดอย่างเป็นระบบและทำงานอย่างเป็น
ขั้นตอนอีกด้วย

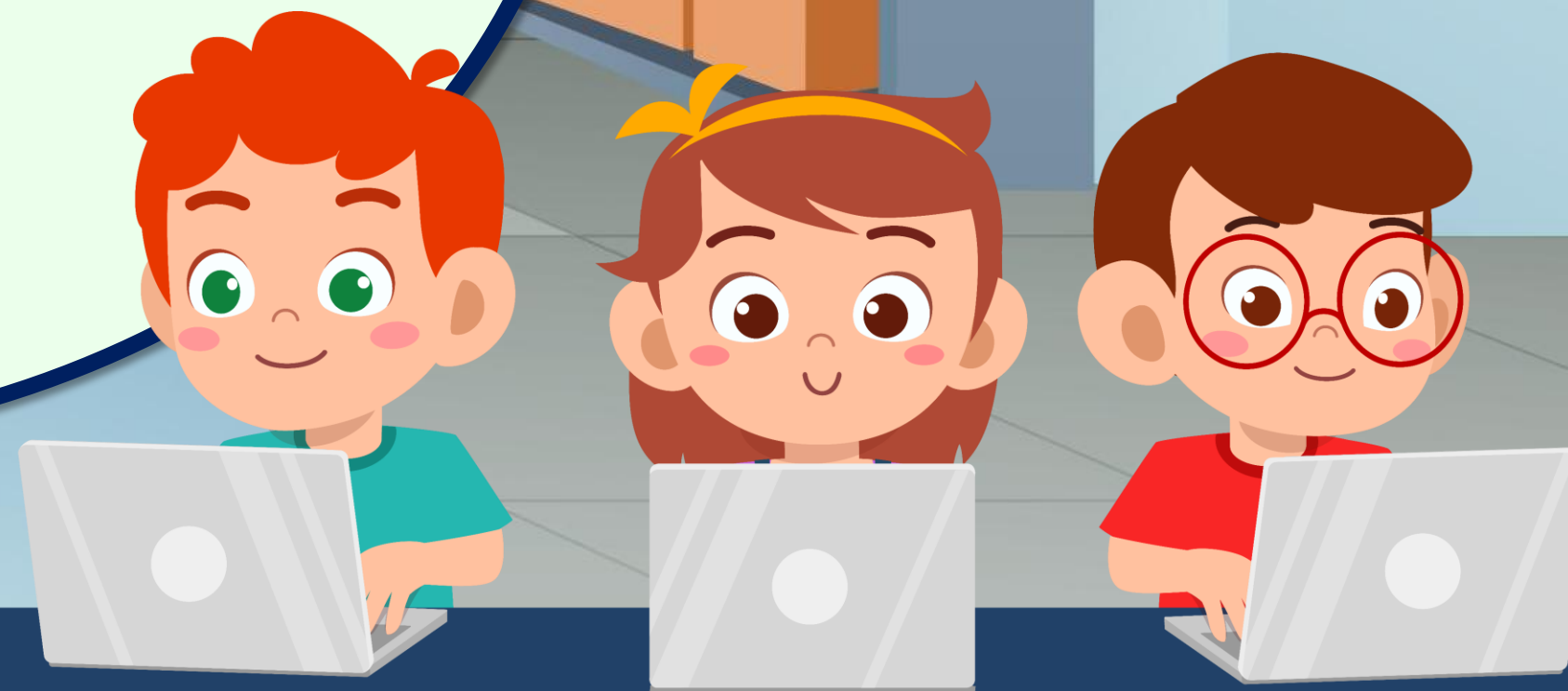
6/24/2025

1. เปิดโปรแกรม Scratch
2. www.scratch.mit.edu

6/24/2025

10

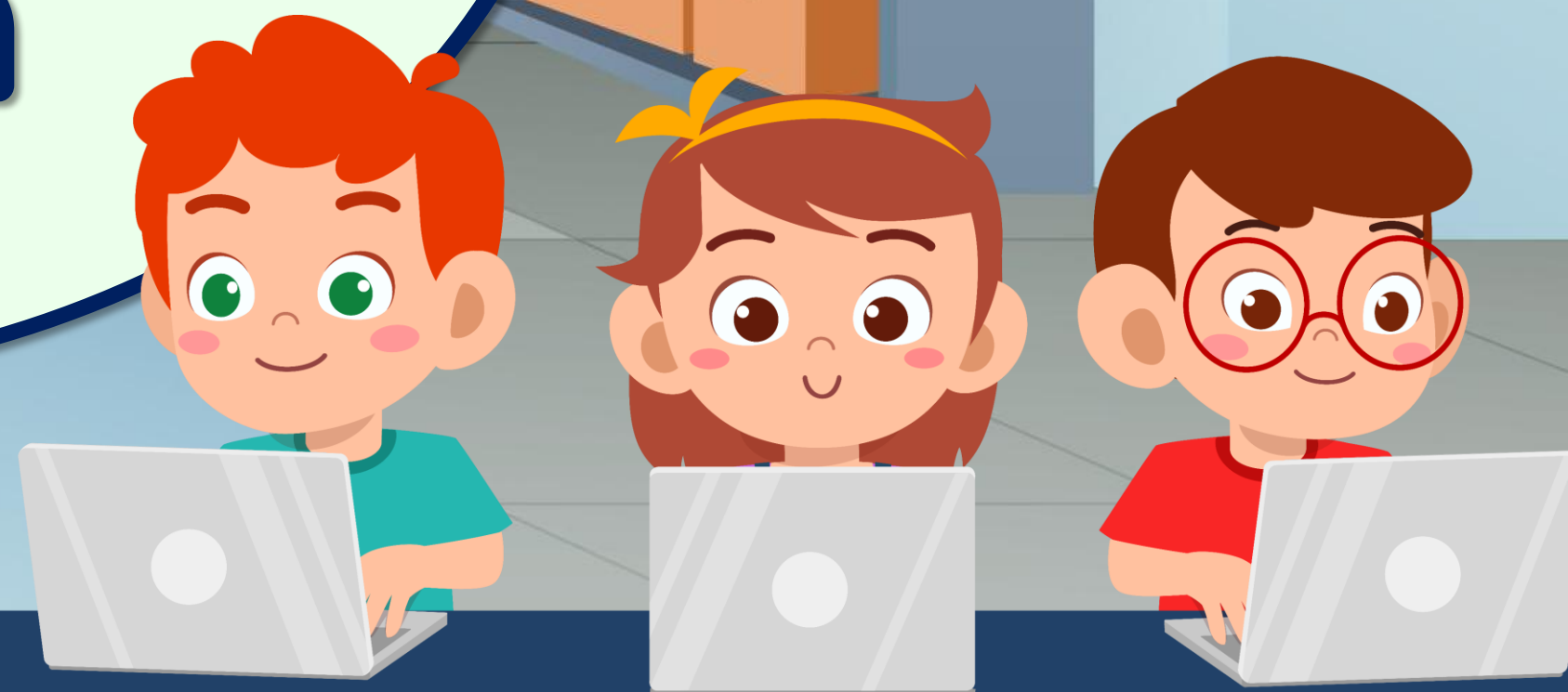
สาริตและให้นักเรียนปฏิบัติ

เพื่อทดสอบทวนการใช้งาน

โปรแกรม Scratch

6/24/2025

11

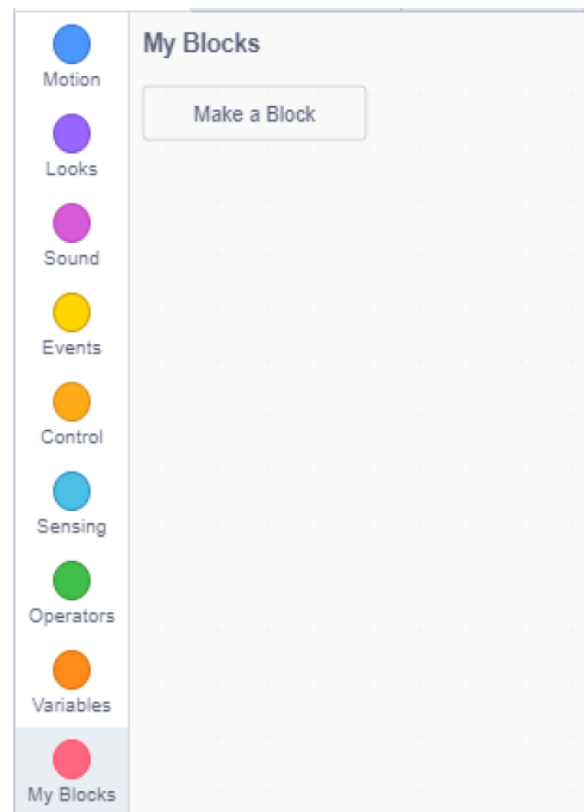
ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง ฟังก์ชัน (function)
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การโปรแกรม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง การออกแบบและเขียนโปรแกรมที่มีฟังก์ชัน (2)
รายวิชา วิทยาการคำนวณ รหัสวิชา ว22104 ภาคเรียนที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ฟังก์ชัน (function) หรือโปรแกรมน้อย (subroutine) เป็นกลุ่มของคำสั่งที่ทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะผู้ใช้จะนิยามฟังก์ชัน โดยกำหนดชื่อฟังก์ชันและคำสั่งที่ต้องการภายในฟังก์ชันนั้น

การตั้งชื่อฟังก์ชันควรตั้งให้เหมาะสมกับการทำงานเพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ผู้เขียนโปรแกรมสามารถเรียกใช้ฟังก์ชันได้โดยไม่ต้องเขียนชุดคำสั่งซ้ำ ๆ กันอีก และสามารถนำไปใช้กับโปรแกรมอื่นที่มีลักษณะคล้ายกันได้

การสร้างฟังก์ชัน

1. เปิดโปรแกรม scratch
2. คลิกกลุ่มบล็อก My Blocks
3. คลิก Make a Block เพื่อสร้างฟังก์ชัน จะปรากฏหน้าต่าง Make a Block

6/24/2025

12

ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง ฟังก์ชัน (function)

สามารถดาวน์โหลดใบงานและใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th

ฟังก์ชัน (function)

ฟังก์ชัน (function) หรือ โปรแกรมย่อย (subroutine) เป็นกลุ่มของคำสั่งที่ทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ ผู้ใช้จะนิยามฟังก์ชัน โดยกำหนดชื่อฟังก์ชันและคำสั่งที่ต้องการภายในฟังก์ชันนั้น

SCRATCH

ฟังก์ชัน (function)

การตั้งชื่อฟังก์ชันควรตั้งให้เหมาะสมกับการทำงาน เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ผู้เขียนโปรแกรมสามารถเรียกใช้ฟังก์ชันได้โดยไม่ต้องเขียนชุดคำสั่งซ้ำ ๆ กันอีก และสามารถนำไปใช้กับโปรแกรมอื่นที่มีลักษณะคล้ายกันได้

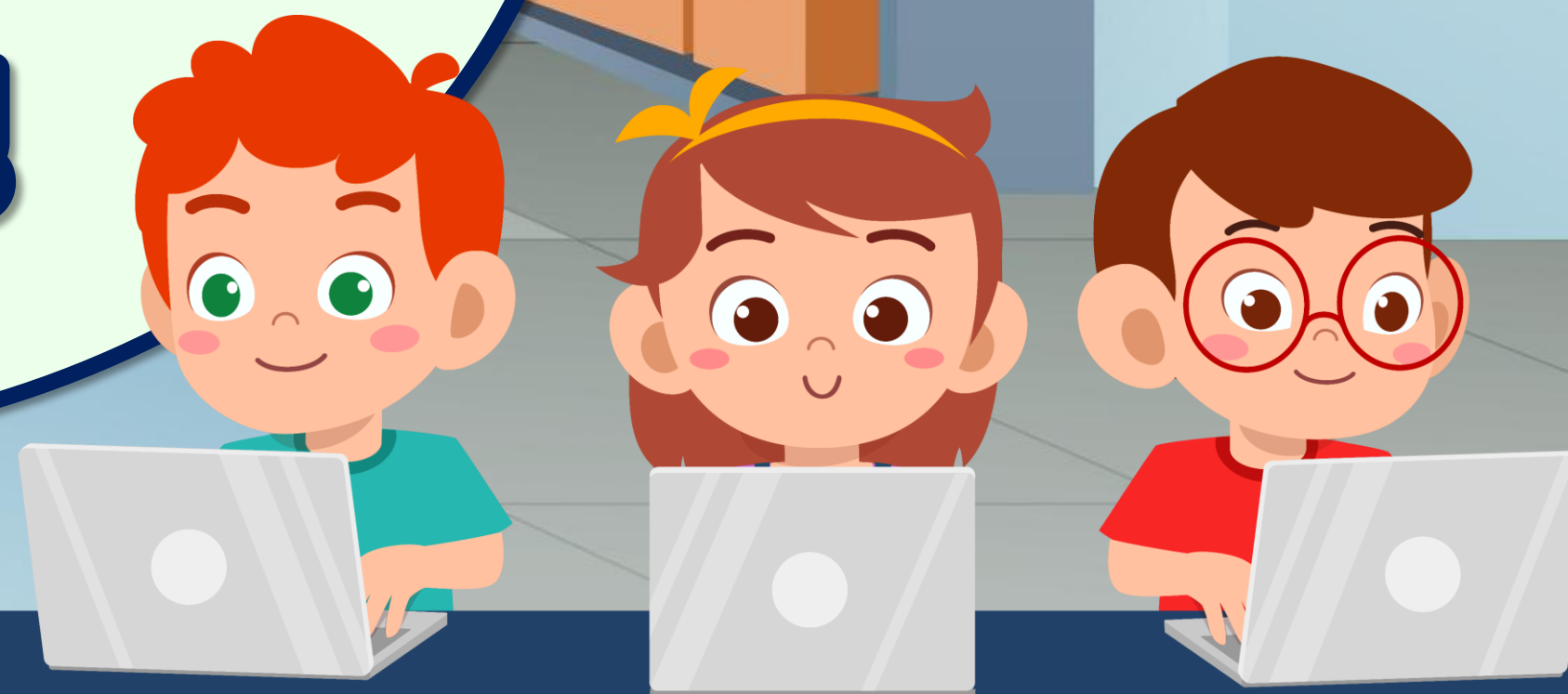

สาธิตและให้นักเรียน

ทดลองปฏิบัติตาม

การสร้างฟังก์ชัน

6/24/2025

ให้นักเรียนศึกษา
ตัวอย่างการทำงาน
ของโปรแกรม ATM

6/24/2025

16

ตัวอย่าง โปรแกรม ATM

แนวคิด

โปรแกรมการจ่ายเงินของตู้ ATM โดยให้ผู้ใช้กรอกจำนวนเงิน แล้วโปรแกรมจะตรวจสอบว่า ถูกต้องหรือไม่ โดยมีเงื่อนไขว่าจำนวนเงินต้องเป็นจำนวนที่สามารถจ่ายเป็นธนบัตรที่มีมูลค่าต่าง ๆ แล้วผลรวมเท่ากับจำนวนเงินที่ระบุ ในที่นี้กำหนดให้เครื่อง ATM มีธนบัตรมูลค่าต่าง ๆ คือ ธนบัตรใบละ 1000 ธนบัตรใบละ 500 และธนบัตรใบละ 100 โดยฟังก์ชันจะมีการทำงานดังนี้

6/24/2025

17

ตัวอย่าง โปรแกรม ATM

ฟังก์ชัน input

1. รับจำนวนเงินจากผู้ใช้เก็บในตัวแปร money
2. ถ้า (money หาร 100) มีเศษเท่ากับ 0 (สามารถจ่ายธนบัตรได้) แล้ว

2.1 เรียกใช้ฟังก์ชัน ATM

ไม่เช่นนั้น

2.2 แสดงข้อความแจ้งผู้ใช้ว่าใส่จำนวนเงินไม่ถูกต้อง

ตัวอย่าง โปรแกรม ATM

ฟังก์ชัน ATM

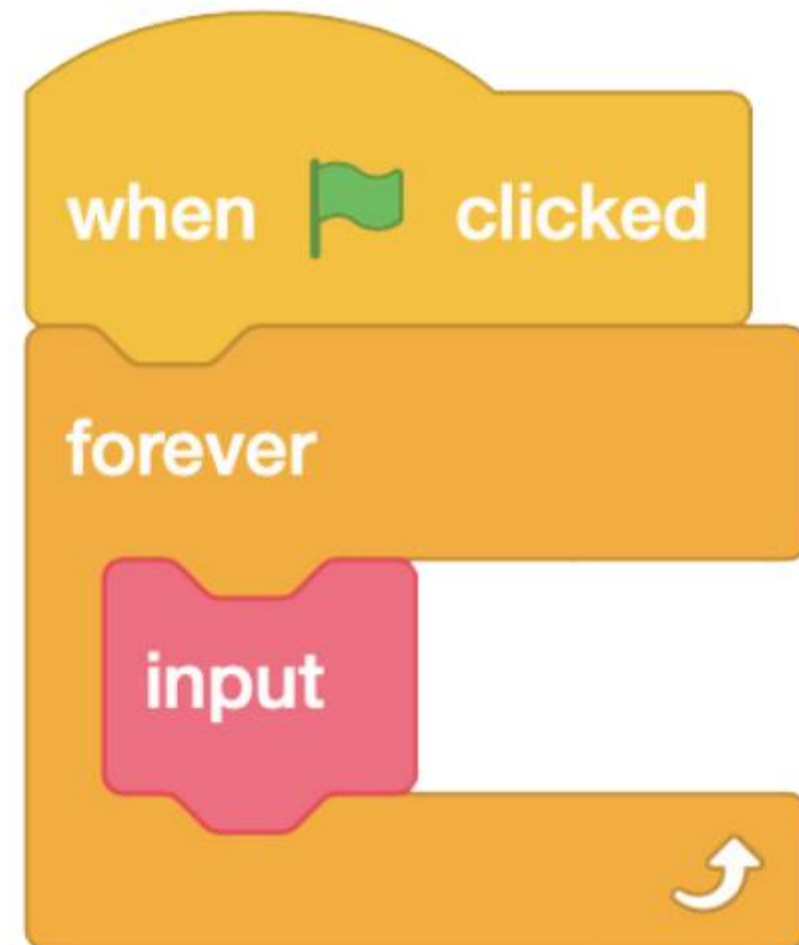
1. นับธนบัตรใบละ 1000 ที่ตรงกับจำนวนเงิน ($\text{money} / 1000$)
2. หักมูลค่าธนบัตรหลัก 1000 ออก (เศษจาก $\text{money} / 1000$)
3. นับธนบัตรใบละ 500 ที่ตรงกับจำนวนเงิน ($\text{money} / 500$)
4. หักมูลค่าธนบัตรหลัก 500 ออก จะได้ธนบัตร 100
(เศษจาก $\text{money} / 500$)
5. แสดงจำนวนธนบัตรแต่ละชนิด

ตัวอย่าง โปรแกรม ATM

เริ่มต้น

20

คำอธิบาย

เรียกใช้ฟังก์ชัน input

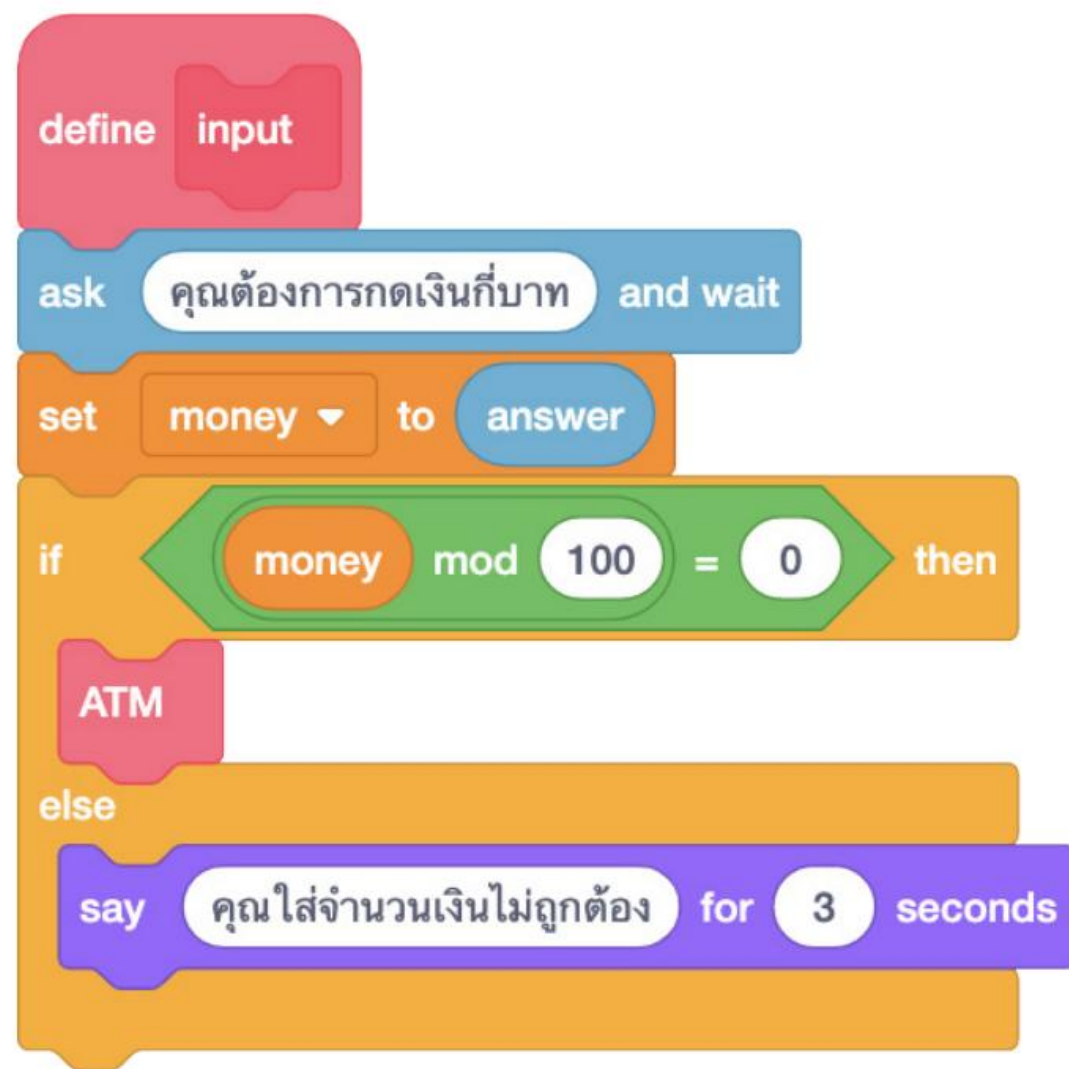
6/24/2025

ตัวอย่าง โปรแกรม ATM

เริ่มต้น

คำอธิบาย

1. ให้ผู้ใช้กรอกจำนวนเงิน เก็บในตัวแปร money
2. ถ้า $(\text{money} \bmod 100) = 0$ จริง
  - 2.1 เรียกใช้ฟังก์ชัน ATM
3. ไม่จริง
  - 3.1 แสดงข้อความ “คุณใส่จำนวนเงินไม่ถูกต้อง” เป็นเวลา 3 วินาที

ตัวอย่าง โปรแกรม ATM

เริ่มต้น

คำอธิบาย

1. นับธนบัตรใบละ 1,000 บาท ใช้สูตร $b1000 = \text{money} / 1000$ (ฟังก์ชัน floor คือฟังก์ชันปัดเศษ ทำให้ผลหารเป็นจำนวนเต็ม)
2. แยกจำนวนเงินที่มีมูลค่าหลัก 1,000 ออกจากจำนวนเงิน โดยใช้สูตร $\text{money} = \text{money} \bmod 1000$
3. นับธนบัตรใบละ 500 บาท ใช้สูตร $b500 = \text{money} / 500$
4. นับธนบัตรใบละ 100 บาท ใช้สูตร $b100 = \text{money} \bmod 500$
5. แสดงจำนวนธนบัตรแต่ละชนิด เป็นเวลา 3 วินาที

ให้นักเรียนทดสอบ ตัวอย่างการทำงาน ของโปรแกรม ATM

6/24/2025

23

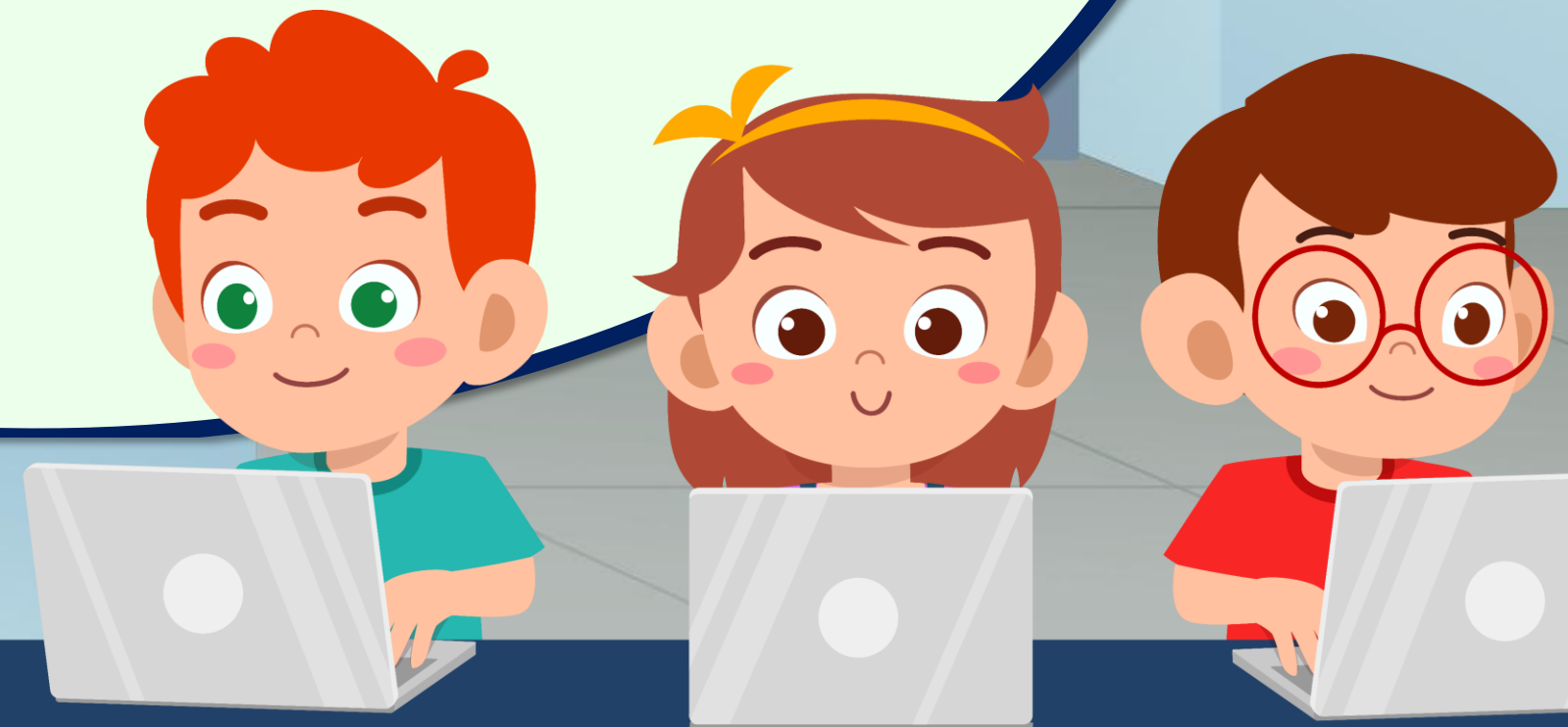
ตัวอย่างการทำงานของ โปรแกรม ATM

<https://scratch.mit.edu/projects/1189648004>

6/24/2025

24

ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง เครื่องตัดสติ๊กเกอร์
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การโปรแกรม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง การออกแบบและเขียนโปรแกรมที่มีฟังก์ชัน (2)
รายวิชา วิทยาการคำนวณ รหัสวิชา ว22104 ภาคเรียนที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

สมาชิกกลุ่มที่ .....

1. ชื่อ - นามสกุล..... เลขที่..... 2. ชื่อ - นามสกุล..... เลขที่.....
3. ชื่อ - นามสกุล..... เลขที่..... 4. ชื่อ - นามสกุล..... เลขที่.....

คำชี้แจง พิจารณาสถานการณ์ต่อไปนี้ แล้วดำเนินการเขียนโปรแกรมตามขั้นตอนการแก้ปัญหา

สถานการณ์

บริษัทแห่งหนึ่งต้องการสร้างเครื่องตัดสติ๊กเกอร์ที่สามารถตัดรูปแบบที่ออกแบบไว้ 4 รูปแบบ ได้แก่ วงกลม สี่เหลี่ยม ห้าเหลี่ยม และรูปดาว เมื่อเลือกรูปแบบที่ต้องการแล้วโปรแกรมจะตัดรูปที่เลือกออกมาให้นักเรียนออกแบบและเขียนโปรแกรมจำลองการตัดสติ๊กเกอร์ให้บริษัทแห่งนี้

1. หากนักเรียนต้องการเขียนโปรแกรมเครื่องตัดสติ๊กเกอร์ให้นักเรียนวิเคราะห์และกำหนดฟังก์ชันลงในตารางต่อไปนี้

ชื่อฟังก์ชัน	หน้าที่	หลักการทำงาน
circle	วาดรูปวงกลม	วนซ้ำ 360 รอบ เดินหน้า 1 หน่วย หมุนตามเข็มนาฬิกา 1 องศา

ใบกิจกรรมที่ 2

เรื่อง เครื่องตัดสติ๊กเกอร์

สามารถดาวน์โหลดใบงานและใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th

ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง เครื่องตัดสติ๊กเกอร์

คำชี้แจง พิจารณาสถานการณ์ต่อไปนี้
แล้วดำเนินการเขียนโปรแกรม
ตามขั้นตอนการแก้ปัญหา

ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง เครื่องตัดสติ๊กเกอร์

สถานการณ์

บริษัทแห่งหนึ่งต้องการสร้างเครื่องตัดสติ๊กเกอร์ที่สามารถตัดรูปแบบที่ออกแบบไว้ 4 รูปแบบ ได้แก่ วงกลม สี่เหลี่ยม ห้าเหลี่ยม และรูปดาว เมื่อเลือกรูปแบบที่ต้องการแล้วโปรแกรมจะตัดรูปที่เลือกออกมาให้นักเรียนออกแบบและเขียนโปรแกรมจำลองการตัดสติ๊กเกอร์ให้บริษัทแห่งนี้

ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง เครื่องตัดสติ๊กเกอร์

1. หากนักเรียนต้องการเขียนโปรแกรมเครื่องตัดสติ๊กเกอร์
ให้นักเรียนวิเคราะห์และกำหนดฟังก์ชันลงในตารางต่อไปนี้

ชื่อฟังก์ชัน	หน้าที่	หลักการทำงาน
circle	วาดรูปวงกลม	วนซ้ำ 360 รอบ เดินหน้า 1 หน่วย หมุนตามเข็มนาฬิกา 1 องศา

ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง เครื่องตัดสติ๊กเกอร์

1. หากนักเรียนต้องการเขียนโปรแกรมเครื่องตัดสติ๊กเกอร์
ให้นักเรียนวิเคราะห์และกำหนดฟังก์ชันลงในตารางต่อไปนี้

ชื่อฟังก์ชัน	หน้าที่	หลักการทำงาน
square	วาดรูปสี่เหลี่ยม	วนซ้ำ 4 รอบ เดินหน้า 100 หน่วย หมุนตามเข็มนาฬิกา 90 องศา

ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง เครื่องตัดสติ๊กเกอร์

1. หากนักเรียนต้องการเขียนโปรแกรมเครื่องตัดสติ๊กเกอร์
ให้นักเรียนวิเคราะห์และกำหนดฟังก์ชันลงในตารางต่อไปนี้

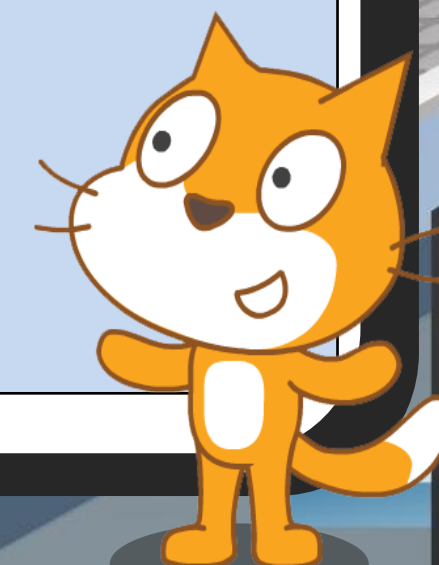
ชื่อฟังก์ชัน	หน้าที่	หลักการทำงาน
pentagon	วาดรูปห้าเหลี่ยม	วนซ้ำ 5 รอบ เดินหน้า 100 หน่วย หมุนตามเข็มนาฬิกา 72 องศา

ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง เครื่องตัดสติ๊กเกอร์

ชื่อฟังก์ชัน	หน้าที่	หลักการทำงาน
star	วาดรูปดาว	วนซ้ำ 5 รอบ เดินหน้า 50 หน่วย หมุนตามเข็มนาฬิกา 120 องศา เดินหน้า 50 หน่วย หมุนตามเข็มนาฬิกา 48 องศา

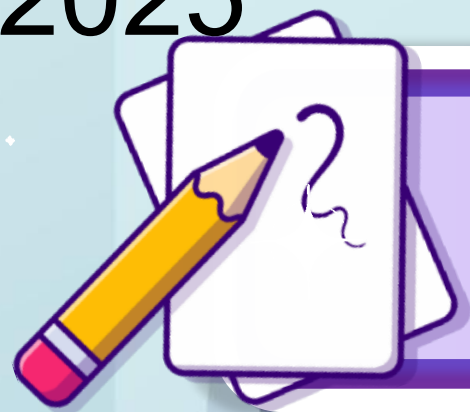

ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง เครื่องตัดสติ๊กเกอร์

2. เขียนผังงานหรือรหัสจำลองของโปรแกรมเครื่องตัดสติ๊กเกอร์
3. เขียนโปรแกรมตามที่ได้ออกแบบไว้ พร้อมทั้งตรวจสอบและประเมินผล
4. ถ้านักเรียนเขียนโปรแกรมเรียงต่อกันยาวลงมาโดยไม่แบ่งฟังก์ชัน ผลลัพธ์การทำงานแตกต่างกันหรือไม่
แบบใดดีกว่ากัน เพราะเหตุใด

เฉลย ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง เครื่องตัดสติ๊กเกอร์

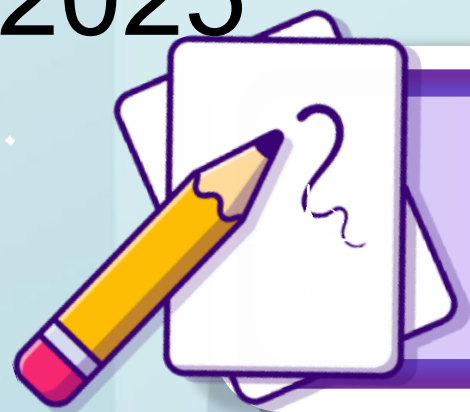
2. เขียนผังงานหรือรหัสจำลองของโปรแกรมเครื่องตัดสติ๊กเกอร์

เริ่มต้น

1. ตัวละครพูดว่า ลากฉันไปหารูปที่ต้องการตัดสติ๊กเกอร์
2. วนซ้ำไม่รู้จบ
  - 2.1 ตัวละครสัมผัสกับสีของรูปวงกลม แล้ว เรียกฟังก์ชัน circle
  - 2.2 ตัวละครสัมผัสกับสีของรูปสี่เหลี่ยม แล้ว เรียกฟังก์ชัน square
  - 2.3 ตัวละครสัมผัสกับสีของรูปห้าเหลี่ยม แล้ว เรียกฟังก์ชัน pentagon
  - 2.4 ตัวละครสัมผัสกับสีของรูปดาว แล้ว เรียกฟังก์ชัน star

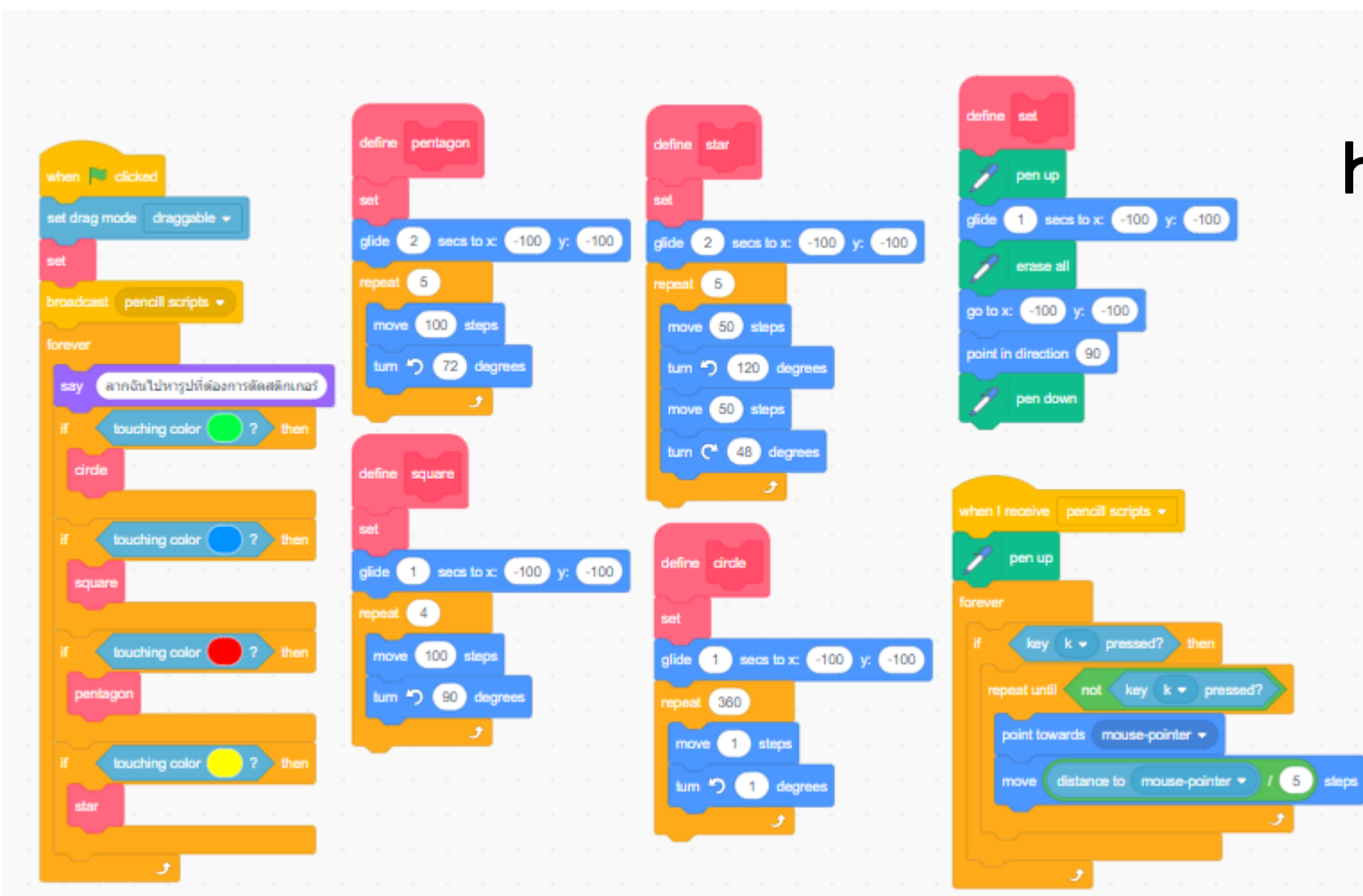
จบ

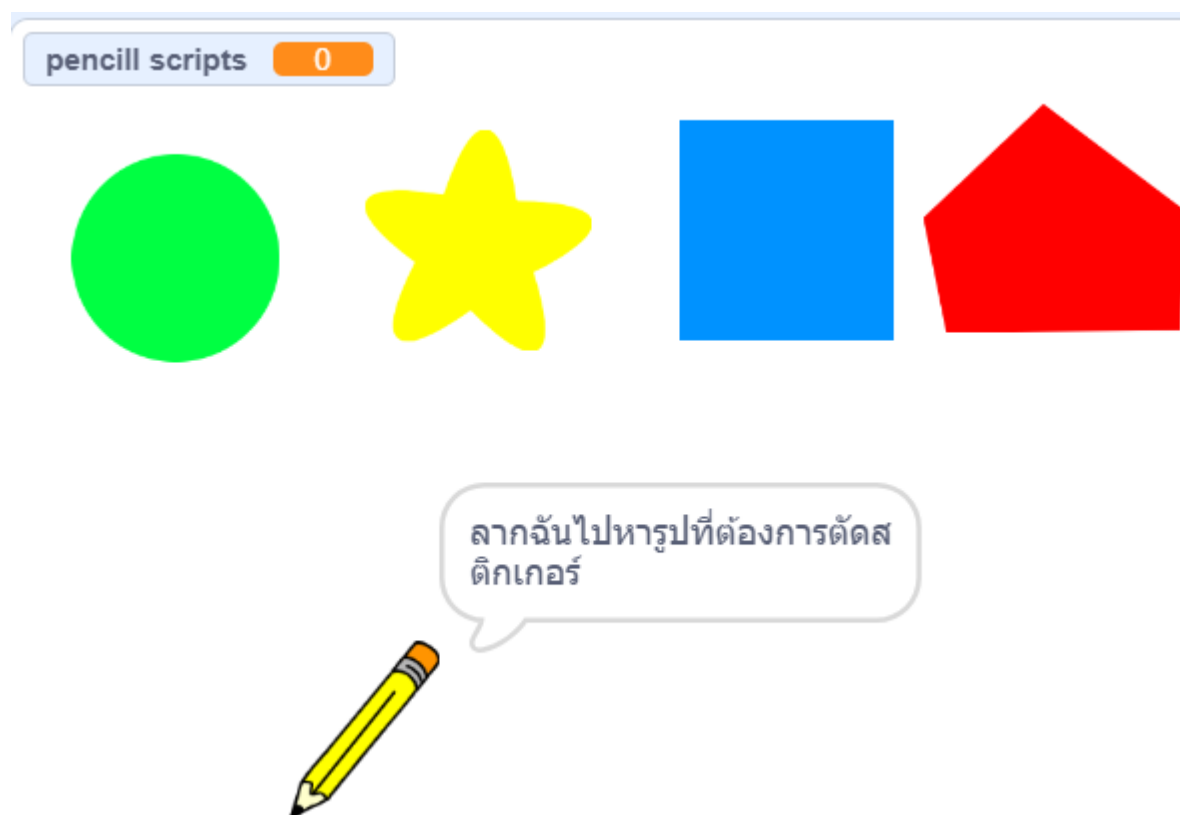
เฉลย ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง เครื่องตัดสติ๊กเกอร์

3. เขียนโปรแกรมตามที่ได้ออกแบบไว้ พร้อมทั้งตรวจสอบและประเมินผล

ตัวอย่างโปรแกรม

<https://scratch.mit.edu/projects/1189922175/editor>

เฉลย ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง เครื่องตัดสติ๊กเกอร์

4. ถ้านักเรียนเขียนโปรแกรมเรียงต่อกันยาวลงมาโดยไม่แบ่งฟังก์ชัน ผลลัพธ์การทำงานแตกต่างกันหรือไม่ แบบใดดีกว่ากัน เพราะเหตุใด

แนวคำตอบ การทำงานเหมือนกัน แต่การเขียนโดยแบ่งการทำงานเป็นฟังก์ชัน จะทำให้หาข้อผิดพลาดได้ง่าย และรวดเร็ว ผู้อื่นสามารถทำความเข้าใจกับโปรแกรมได้ง่ายกว่า

คำถามสรุปกิจกรรม

1. จากกิจกรรมอธิบายหลักการทำงานของการทำงานของการเขียนโปรแกรมที่มีการใช้ฟังก์ชัน

ฟังก์ชัน (function) หรือโปรแกรมย่อย (subroutine) เป็นการจัดกลุ่มคำสั่งให้เป็นโปรแกรมย่อยที่ทำงานเฉพาะอย่าง จะทำให้ง่ายต่อการตรวจสอบแก้ไข ผู้เขียนโปรแกรมสามารถเรียกใช้ฟังก์ชันได้โดยไม่ต้องเขียนชุดคำสั่งซ้ำ ๆ กัน

อีกทั้งยังสามารถนำโปรแกรมย่อยที่มีอยู่แล้วไปใช้ในโปรแกรมอื่น
ที่มีลักษณะคล้ายคลึงได้

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

การออกแบบโปรแกรมที่มีการรับค่า
และส่งค่าฟังก์ชัน (1)

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง การสร้างฟังก์ชันแบบมีพารามิเตอร์
- ใบกิจกรรมที่ 3 เรื่อง ฟังก์ชันที่มีพารามิเตอร์

สามารถดาวน์โหลดใบงานและใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th

